

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060107

DOM
2024-06-28
Stockholm

Mål nr
M 7015-23

Sid 1 (6)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-05-11 i mål nr M 922-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. THFR

2. Föreningen Svenskt Landskapsskydd, 832000-5427

3. ALHE

4. JEHE

Adress som 3

5. EVKA

6. HELI

7. JELI

8. KALI

9. KILI

Dok.Id 2070128

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

10. MALI

11. ROLI

12. TOLI

13. KAER

14. LERE
Adress som 13

15. ULRU

16. SIRU

17. Stöttingfjällets miljöskyddsförening, 802468-6639

18. ANSÖ

19. PEVI

Ombud för 1-19: Advokaten ANSJ och biträdande juristen ANHB
Agenda Advokatbyrå AB
Dragarbrunnsgatan 36 C
753 20 Uppsala

20. BIIL

Motpart

1. Vinliden Vindkraft AB, 556793-0382
Lilla Bommen 1
411 04 Göteborg

Ombud: Advokaten MAED och biträdande juristen MABO
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 4291
203 14 Malmö

2. Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

SAKEN

Förlängd igångsättningstid för vindkraftsanläggning i Hornmyran i Lycksele kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens i den överklagade domen intagna beslut att avvisa överklagandena från THFR, ALHE, JEHE, BIIL, EVKA, HELI, JELI, KALI, KILI, MALI, ROLI, TOLI, ULRU, ANSÖ och PEVI.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena i övrigt.
-

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

THFR, Föreningen Svenskt Landskapsskydd, ALHE, JEHE, EVKA, HELI, JELI, KALI, KILI, MALI, ROLI, TOLI, KAER, LERE, ULRU, SIRU, Stöttingfjällets miljöskyddsförening, ANSÖ och PEVI (KAER m.fl.) samt **BIIL** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska undanröja punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och ta upp de avvisade parternas överklaganden för prövning i sak samt ändra mark- och miljödomstolens dom på så sätt att Vinliden Vindkraft AB:s ansökan om förlängd igångsättningstid avslås. De har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i andra hand ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för erforderlig prövning. **BIIL** har också yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i vart fall ska förena tillståndet med nya och strängare villkor.

Vinliden Vindkraft AB har motsatt sig yrkade ändringar.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom i sak.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KAER m.fl. har till stöd för sitt överklagande anfört bland annat följande.

Det har inte funnits skäl för mark- och miljödomstolen att avvisa överklagandena enbart därför att de avvisade parterna inte skriftligen bekräftat den överklagandeskrift som insänts av det tidigare ombudet. Överklagandeskriften, som registrerats och utgjort en processhandling i målet, har inte blivit ogiltig på grund av att den person som skickat in skriften avvisats som ombud. Mark- och miljödomstolen borde ha prövat överklagandena i sak oavsett om de avvisade parterna bekräftat skriften eller ej.

Inte heller i övrigt har det funnits något skäl för mark- och miljödomstolen att avvisa de aktuella överklagandena.

Att elanslutning av vindkraftverk dragit ut på tiden har i praxis endast godtagits som giltigt skäl för att förlänga ingångsättningstiden om tillståndshavaren kunnat visa att arbetet med elanslutningen har påbörjats i tid och att projekteringen och arbete med nätanslutningen pågått kontinuerligt utan onödiga uppehåll. Det har inte visats att arbetet med elanslutningen pågått kontinuerligt eller att fördröjningen annars har berott på ett oförutsett hinder. Bolaget har inte heller visat att man endast haft begränsade möjligheter att kunna påverka händelseförloppet eller att förseningen legat utanför bolagets kontroll.

Vinliden Vindkraft AB har anfört i huvudsak följande.

Det står klart att ombudet redan från processens inledande har varit förhindrad att agera ombud. Mot denna bakgrund har det varit korrekt att inte tillmäta överklagandeskriften som getts in någon vikt, eftersom den inte heller efter föreläggande från mark- och miljödomstolen har ratifierats av huvudmännen i efterhand. Det måste åligga ett ansvar på den klagande att driva processen och delta aktivt i överprövningen. Det kan inte anses tillräckligt att agera passivt och inte efterkomma förelägganden från domstolen att bekräfta överklagandet och inkomma med preciserade yrkanden och grunder. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut har varit korrekt.

Bolaget och elnätsinnehavaren har i samarbete arbetat intensivt med att realisera elanslutningen och för att få alla nödvändiga anläggningsdelar på plats så snart som möjligt. Bolaget har inte i praktiken kunnat påverka eller förutse tidplanen för anläggningsarbetena eller ansökningsprocessen för nätkoncessionerna. Bolaget vidhåller att det har gjort det som rimligen kan krävas för att kunna starta verksamheten i tid. Det finns således giltigt skäl för dröjsmålet. Vidare skulle det innebära synnerliga olägenheter om tillståndet förfaller med hänsyn till de omfattande projektkostnader som nedlagts, både från bolagets och nätbolagens sida.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har anfört att giltigt skäl för förlängd igångsättningstid föreligger.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det framgår inte av den överklagandeskrift som gavs in till mark- och miljödomstolen, eller av handlingarna i övrigt, att skriften gavs in av det tidigare avvisade ombudet i egenskap av ombud för övriga klagande. Det har därför varit fel av mark- och miljödomstolen att inte tillmäta skriften någon betydelse och att avvisa överklagandena från THFR, ALHE, JEHE, BIIL, EVKA, HELI, JELI, KALI, KILI, MALI, ROLI, TOLI, ULRU, ANSÖ och PEVI. Mark- och miljödomstolens beslut om avvisning ska därför upphävas.

Eftersom de omständigheter som nu anförs i överklagandena i allt väsentligt har varit föremål för prövning i mark- och miljödomstolen, med anledning av övriga överklaganden, finns det förutsättningar att ta upp de avvisade överklagandena till prövning här.

Mark- och miljööverdomstolen gör i frågan om det funnits skäl att bevilja bolagets ansökan om förlängd igångsättningstid samma bedömning som mark- och miljödomstolen har gjort. Överklagandena ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Lars Olsson, referent, Åsa Hanna och Katarina Welin. Föredraganden har varit Jennifer Jarebro.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-05-11
meddelad i
Umeå

Mål nr M 922-22

PARTER

Klagande

1. KAER
2. THFR
3. Föreningen Svenskt Landskapsskydd
4. ALHE
5. JEHE
6. BIIL
7. EVKA
8. HELI
9. JELI

Dok.Id 432386

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss		måndag – fredag 08:00–16:00

10. KALI

11. KILI

12. MALI

13. ROLI

14. TOLI

15. LERE

16. ULRU

17. SIRU, även uppgivet ombud för klagande 4-17, 19-20

18. Stöttingfjällets miljöskyddsförening, 802468-6639

Motpart

1. Hornmyran Vindkraft AB, 556818-0664
c/o NV Nordisk Vindkraft AB
Lilla Bommen 1
411 04 Göteborg

Ombud: Biträdande jurist MABO
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 4291
203 14 Malmö

2. Länsstyrelsen i Västerbottens län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västerbottens län 2022-02-17 i ärende nr 551-7007-2021, se bilaga 1

SAKEN

Förlängd igångsättningstid för vindkraftsanläggning i Hornmyran, Lycksele kommun, m.m.

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandena från

- THFR,
- ALHE
- JEHE
- BIIL
- EVKA
- HELI
- JELI
- KALI
- KILI
- MALI
- ROLI
- TOLI
- ULRU
- ANSÖ

- PEVI

2. Mark- och miljödomstolen, som inte finner skäl att hålla sammanträde i målet, avslår överklagandena i övrigt.

BAKGRUND

Hornmyran Vindkraft AB ansökte hos Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västerbottens län (miljöprövningsdelegationen) om förlängd igångsättningstid för uppförande och drift av gruppstation för vindkraftsanläggning vid Hornmyran i Lycksele kommun. Miljöprövningsdelegationen beslutade att förlänga igångsättningstiden till den 13 september 2027, se närmare i bilaga 1.

Beslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen.

OM HANDLÄGGNINGEN AV MÅLET M.M.

SIRU har angett att han överklagar självständigt och som ombud för vissa angivna privatpersoner. Det antecknas att mark- och miljödomstolen har beslutat att avvisa SIRU som ombud vid domstolen.

Med anledning av detta har domstolen förelagt vissa klagande (*THFR, ALHE, JEHE, BIIL, EVKA, HELI, JELI, KALI, KILI, MALI, ROLI, TOLI, ULRU, ANSÖ och PEVI, klagande 2, 4-14, 16 och 19-20*) att lämna upplysning om huruvida de står bakom överklagandet, om de i så fall vill ställa annat ombud för sig eller föra sin egen talan samt även beskriva varför de har klagorätt i målet. Utöver det har de även förelagts att – om de står bakom överklagandet – ange yrkande och grunder. De har även upplysts om att om de inte svarar så kan domstolen komma att besluta om att inte ta upp målet till prövning, dvs. avvisa deras överklagande (aktbil. 24). Ingen av dessa personer har svarat på föreläggandet.

SIRU (klagande 17) har även förelagts personligen att ange varför han har klagorätt i målet (aktbil. 25).

Det antecknas att SIRU därefter har inkommit med bl.a. yttrande/ överklagande (aktbil. 26) vari ytterligare personer anges som klagande; *FIVI*,

AMNI, MILU och FAVI. Mark- och miljödomstolen har därefter översänt överklagandet i aktbil. 26 till miljöprövnings-delegationen för rättidsprövning avseende dessa personer. Miljöprövnings-delegationen har den 2 december 2022 beslutat att avvisa deras överklaganden som för sent inkomna (aktbil. 36). Beslutet har vunnit laga kraft. FIVI, AMNI, MILU och FAVI har mot den bakgrunden inte upptagits som klagande i målet.

Domstolen har även den 22 april 2022 och den 16 februari 2023 prövat invändning om jäv (aktbil. 18 och 42). Jävsbesluten har numera vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

LERE och KAER (klagande 1 och 15) har yrkat att förlängd igångsättningstid inte ska beviljas. Som skäl för överklagandet har de anfört bl.a. att det finns risk att de får ett överhäng av vindkraftsvingar över sin fastighet, att det finns risk för iskast och skador och har invänt mot att aktuell verksamhet tillåts för nära privat mark, dessutom med varningsskyltar på fastigheten.

Föreningen Svenskt Landskapsskydd, SIRU och Stöttingfjällets miljöskyddsförening (klagande 3, 17 och 18) har yrkat att det överklagande beslutet och tillståndet undanröjs. Vidare har ett antal andra yrkanden framställts. Sammanfattningsvis har följande anförts. Tillståndet är överklagat och får inte användas, det finns inte skäl att förlänga igångsättningstiden. Brott har begåtts som ska utredas. Det finns skyddade fågelbon i området, vilket betyder byggförbud. Kommunen och MPD ska ställas till svars i EU-domstolen. Arbetsordningen är felaktig och skadeståndsgrundande. Hanteringen av vindkraftsärenden är otillräcklig och saknar trovärdighet. MPD är skyldig att återkalla tillstånden när parkerna inte får byggas. Det saknas kunskaper för att utveckla metod för ljudberäkning i aktuell miljö. Det är fel i beräkningarna. Alla tillstånd längs Stöttingfjället ska återkallas. Beslutsunderlagen är felaktiga och vilseledande. Politisk korruption förekommer. Åsele och Lycksele kommuner ska kallas till sammanträde, även polis och åklagare ska kallas. Åtalsplikt föreligger. Prövningen bör överlämnas till allmän domstol.

Klagandena är kränkta. Frågan om SIRU får vara ombud måste avgöras i allmän domstol före målet påbörjas. Domstolarna ska föreslå hur situationen ska lösas. Parkerna ska rivas. Entreprenörerna ska skyndsamt dömas till fängelse. SIRU vill ha skadestånd. Åtal ska inledas mot bolag. Domstolen ska förelägga markägare att säga upp markupplåtelseavtal.

Föreningen Svenskt Landskapsskydd, SIRU och Stöttingfjällets miljöskyddsförening har även gett in ett vidlyftigt material.

DOMSKÄL

THFR, ALHE, JEHE, BIIL, EVKA, HELI, JELI, KALI, KILI, MALI, ROLI, TOLI, ULRU, ANSÖ och PEVI har samtliga delgetts föreläggande att inkomma med uppgift bl.a. om de står bakom överklagandet. De har upplysts om att domstolen kan komma att besluta om att deras överklagande inte tas upp till prövning om de inte svarar på föreläggandet. Ingen av dem har svarat på föreläggandet. Deras överklaganden ska därför avvisas.

När det gäller överklagandena från övriga parter – LERE, KAER, SIRU, Stöttingfjällets miljöskyddsförening och Föreningen Svenskt Landskapsskydd – så gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Mark- och miljödomstolen har tagit del av de handlingar som legat till grund för miljöprövningsdelegationens beslut och vad klagandena har anfört i domstolen. Domstolens prövning är begränsad till det överklagade beslutet. Den fråga domstolen har att pröva i detta mål är om förlängd igångsättningsstid ska medges. Yrkanden som går utöver prövningsramen ska redan av det skälet lämnas utan avseende, exempelvis begäran om att miljöprövningsdelegationen ska återkalla samtliga överklagade vindkraftstillstånd längs Stöttingfjället. När det gäller påståenden om brott så har den part som för fram sådana påståenden att polisanmäla eller väcka enskilt åtal, vilket inte är mark- och miljödomstolens sak. Det saknas

skäl att i något avseende överlämna målet till allmän domstol. Skadeståndstalan får väckas i särskild ordning. Mark- och miljödomstolen anser inte att det finns anledning att i dessa avseenden meddela formella avvisningsbeslut. Inte heller finns skäl att hålla sammanträde i målet för någon del av prövningen.

I fråga om förlängd igångsättnings tid delar mark- och miljödomstolen den bedömning som miljöprövningsdelegationen har gjort. Vad klagandena har anfört hos domstolen föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 1 juni 2023.

Katarina Brodin

Per Lagervall

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Katarina Brodin och tekniska rådet Per Lagervall.